

Ikast-Brande
Kommune

Sagsnummer: 09.17.19-P19-18-20

Miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 2 i husdyrbrugloven

**IE-fjerkræbruget
Thyregodvej 11
7330 Brande**

Afgørelsesdato: 3. marts 2021

Copyright

Ortofoto indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, som frit har stillet sit materiale til rådighed. Link til vilkår: <http://sdfe.dk/om-os/lovstof/rettigheder-og-vilkaar/>

 Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i bilag 1.

Indhold

ANSØGNINGEN	6
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	6
VILKÅR	7
LOVGRUNDLAG	10
IE-HUSDYRBRUG	11
BIAKTIVITETER	11
HØRING AF ENERGINET.DK	11
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	11
REVURDERING	12
GYLDIGHED	12
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	12
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	12
MILJØKONSEKVENSRAPPORT	13
IKAST-BRANDE KOMMUNES VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR DE STILLEDE VILKÅR	13
PLACERING AF ANLÆG.....	13
LANDSKABELIGE, KULTURHISTORISKE OG GEOLOGISKE VÆRDIER.....	13
PÅVIRKNING AF NATUR.....	14
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER.....	14
JORD, GRUNDEVAND OG OVERFLADEVAND.....	14
LUGT.....	14
STØJ.....	15
STØV.....	15
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD.....	15
LYSPÅVIRKNING.....	15
UDEGÅENDE DYR.....	15
AFFALD.....	15
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING.....	16
TRANSPORT.....	16
SPILDEVAND.....	16
HÅNDBLING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING.....	16
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	16
BAT - REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION.....	17
BAT – RÅVARER.....	17
BAT – VAND OG ENERGI.....	17
BAT – MANAGEMENT.....	17
SAMLET VURDERING OM ANVENDELSE AF BAT.....	17
ALTERNATIVER, 0-ALTERNATIVET OG OPHØR AF DRIFTEN.....	18

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING.....	19
KLAGEVEJLEDNING	19
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	20
BILAG.....	21

Datablad Husdyrbruget

Bedrift Cvr	34898774
Husdyrbrugets navn	Hønnik produktion, Thyregodvej 11
Beliggenhedsadresse	Thyregodvej 11
Postnummer	7330
By	Brande

Ansøger

Ansøgnavn	Axel Månsson Øko-Ægget Aps
Ansøgeradresse	Grarupvej 15 A
Ansøgerpostnummer	7330
Ansøgerby	Brande
Ansøgetelefon	40808130
Ansøger-email	axm@maansons.dk

Ejer

Ejernavn	AXEL MÅNSSON EJENDOMME ApS
Ejeradresse	Grarupvej 15 A
Ejerpostnummer	7330
Ejerby	Brande
Ejertelefon	40808130
Ejer-email	axm@maansons.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	27350755
Konsulent virksomhedsnavn	Søhøjlandets Regnskabskontor v/Keld Th Sloth
Konsulentnavn	Vibeke Hagelskær Conradsen
Konsulentadresse	Nørreskov Bakke 28
Konsulentpostnummer	8600
Konsulentby	Silkeborg
Konsulenttelefon	86821666
Konsulent-email	vhc@shirk.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	7560007384
CHR numre	

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 4x - Grarup By, Brande
Matrikel: 5h - Grarup By, Brande
Matrikel: 6r - Grarup By, Brande
Matrikel: 6s - Grarup By, Brande
Matrikel: 6æ - Grarup By, Brande
Matrikel: 9d - Grarup By, Brande

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 20. december 2020 modtaget en ansøgning om en § 16 a-miljøgodkendelse jævnfør *husdyrbrugloven*ⁱ i forbindelse med etablering af et nyt husdyrbrug på Thyregodvej 11, 7330 Brande.

Ansøger ønsker at etablere en produktion af økologiske hønniker i en fritliggende stald på matr. nr. 4ad Grarup By, Brande. Projektet omfatter en staldbygning på ca. 33 meter x 156,5 meter med omkringliggende hønsegårde. Der opstilles 3 fodersiloer – to på østsiden og en på vestsiden af stalden. Der er ansøgt om et produktionsareal på i alt 5.892 m². Hønerne indsættes som daggamle kyllinger og flyttes fra ejendommen, når de er cirka 17 uger gamle. Hønnikerne leveres derefter til ansøgers konsumægsproduktioner på hhv. Grarupvej 11, 7330 Brande; Thyregodvej 88, 7361 Ejstrupholm; Thyregodvej 61, 7361 Ejstrupholm; Nr. Egsgårdvej 7, 7323 Give og Risbankevej 65, 7323 Give.

Afgørelse om miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Thyregodvej 11, 7330 Brande, med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 16 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*, samt reglerne i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at godkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Ligeledes vurderer Ikast-Brande Kommune, at etableringen af staldbygningen på bar mark er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom med hønnikeproduktion. Ikast-Brande Kommune vurderer desuden, at etableringen af hønnikeproduktionen er erhvervsmæssig nødvendig for ansøgers produktion af konsumæg (som produceres på andre ejendomme).

Den fritliggende placering af byggeriet er nødvendig, da der skal være plads til hønsegårde omkring bygningen. Den aktuelle placering er valgt ud fra nedenstående hensyn:

- Der er god afstand til naboer, så kravene til lugt er overholdt.
- Der er god afstand til sårbar natur.
- Der er over 1 km til andre fjerkræbesætninger – ca. 1,4 km til Grarupvej 11, 7330 Brande og ca. 1,9 km til Nr. Egsgårdvej 7, 7323 Give. Afstanden er vigtig for at nedbringe smittersikoen.
- Ligger tæt på de stalde, hvor hønnikerne skal flyttes til, så transporten bliver så kort som mulig.
- Ligger tæt på biogasanlægget på Grarupvej 1, 7330 Brande, der aftager husdyrgødningen.
- Der er passende afstand til den gasledning og de el-ledninger, der er i området.

Byggeriet er tilpasset landskabet med sin mørke farve på taget og vil blive afskærmet af beplantningen i hønsegårdene rundt om staldbygningen.

Miljøgodkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, ansøgningskema nr. 223358, version 3, og ansøgers miljøkonsekvensrapport (se bilag 2). Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget – det vil sige hele det nye anlæg.

Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag.

2. Produktionsareal, dyretyper og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
hønnik vokse	4158	Blandet ventilation	6 m	(#365097) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	4870
hønnik start	809	Blandet ventilation	6 m	(#365146) Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	0	1022
Sum						5892

Der er ingen husdyrgødningsopbevaring på Thyregodvej 11.

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.
5. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres

et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

6. Husdyrbrugets årlige energi- og vandforbrug skal registreres, og registreringerne for perioden siden Ikast-Brande Kommunes seneste regelmæssige tilsynsbesøg skal fremvises på kommunens forlangende.

7. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (<https://husdyrvejledning.mst.dk/media/206819/retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf>).

Med hensyn til rotter forudsættes de bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

8. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkraV. Sådanne målinger kan dog højst forlanges foretaget en gang årligt, medmindre særlige forhold gøre sig gældende. Udgifter til støjmåling/støjeregninger afholdes af husdyrbruget.

Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ¹
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

¹ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

9. Husdyrbruget skal drives økologisk, og skal leve op til økologireglerne og være optaget på Fødevarestyrelsens liste over økologikontrollerede virksomheder i Danmark.

10. Der skal etableres et beplantningsbælte langs den vestlige og nordlige kant af det befæstede areal, som markeret med grønt på nedenstående kortudsnit.

Beplantningen skal bestå af minimum tre rækker af hjemmehørende arter, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv afskærmning. Beplantningsbæltet skal være plantet senest ét år efter, at stalden er etableret. Beplantningsbæltet skal til enhver tid vedligeholdes.

11. Ved eventuelt varigt ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.*

* Vær blandt andet opmærksom på reglerne om ophør i § 51 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningsskema nr. 223358, version 3, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 8. januar 2021.

Husdyrbruget er omfattet af § 16 a, stk. 2 i *husdyrbrugloven*, da der er flere end 40.000 stipladser til fjerkræ. Miljøgodkendelsen er udarbejdet efter *husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ og IE-direktiv^{iv} er indarbejdet.

IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 16 a, stk. 2, nr. 1-3, i *husdyrbrugloven*. Da husdyrbruget har flere end 40.000 stipladser til fjerkræ, så er det omfattet af IE-direktivet.

Ikast-Brande Kommune gør i den forbindelse opmærksom på en række særregler for IE-husdyrbrug, fastsat i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* kapitel 17:

- Miljøledelse
- Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab
- Hændelser og uheld
- Fodringskrav
- Energieffektiv belysning
- Støvemissioner fra staldanlæg
- Overholdelse af vilkår og krav
- Årlig indberetning til kommunalbestyrelsen
- Ophør.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *miljøbeskyttelsesloven*^v eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøgodkendelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Høring af Energinet.dk

Da byggeriet ligger mindre end 400 meter fra en gastransmissionsledning og to el-ledninger er Energinet.dk blevet hørt om sagen. Det gav anledning til følgende bemærkninger:

- *Ved etablering af indhegning af hønsegård og etablering af afskærmende beplantning kan der ikke tillades beplantning eller hegnsstolper indenfor 2 meter fra ledningsmidte af gastransmissionsledning 'Egtved-Ll.Torup'.*
- *Energinet Gas TSO vil endvidere gøre opmærksom på, at foretages der arbejder indenfor 20 meter fra gastransmissionsledningen skal den afmærkes i marken og der må ikke foretages arbejder indenfor 5 meter fra en afmærket transmissionsledning uden tilsyn af eller aftale med Energinet Gas TSO.*

Ansøger og dennes konsulent har fået svarene fra Energinet.dk tilsendt i deres fulde længder.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været for-annonceret i 14 dage fra den 8. januar 2021 på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside, www.ikast-brande.dk. Offentligheden har dermed haft mu-

lighed for at se ansøgningen og anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, jævnfør § 60 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

For-annonceringen gav ikke anledning til anmodninger om at se udkastet eller bemærkninger til det ansøgte.

Ansøger, ansøgers konsulent og de, der havde anmodet om det, har haft et udkast til afgørelsen i høring fra den 27. januar 2021 med 30 dages frist for kommentarer. Naboer og andre berørte blev ligeledes den 27. januar 2021 orienteret om udkastet og om hvordan de kunne rekvirere udkastet til afgørelse. De fik også en frist på 30 dage til at kommentere udkastet.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet den 3. marts 2021, og blev offentliggjort på Ikast-Brandes Kommunes hjemmeside <https://ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer> samme dag. Afgørelsen bliver desuden lagt på Miljøstyrelsens Digitale MiljøAdministration (DMA) på hjemmesiden <https://dma.mst.dk/>.

Revurdering

Miljøgodkendelsen skal, jævnfør *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2029.

Dog tages en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revurdering, når der er offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste del af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen tilrettelægges på en sådan måde, at husdyrbruget kan overholde kravene senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af miljøgodkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøgodkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brandes Kommune gør opmærksom på, at en miljøgodkendelse efter reglerne i *husdyrbruget-loven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning.

Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde - søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Miljøkonsekvensrapport

En ansøgning om en § 16 a-miljøgodkendelse skal indeholde en miljøkonsekvensrapport. De oplysninger, som ansøger fremlægger i miljøkonsekvensrapporten, skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet, lige som ansøger skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af en kvalificeret og kompetent ekspert.

Ansøgers konsulent har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport (se bilag 2), som – sammen med ansøgningskemaet fra husdyrgodkendelse.dk - danner grundlag for afgørelsen om miljøgodkendelsen. Miljøkonsekvensrapporten opsummerer husdyrbrugets påvirkning af miljø, landskab, naboer, natur m.m.

Ikast-Brande Kommunes vurdering og begrundelse for de stillede vilkår

Vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Placering af anlæg

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.2 og 3.4.1, at bygningen vil komme til at overholde de faste afstandskrav. Det kræver dog, at det dræn, der i øjeblikket er placeret, hvor den nordlige del af stalden skal ligge, bliver flyttet mindst 15 meter væk fra bygningen, som oplyst i ansøgningen. Der er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 6, stk. 1, nr. 3 forbud mod at etablere husdyranlæg indenfor 15 meters afstand til dræn. Ansøger har endnu ikke ansøgt om lov til at flytte drænet. Flytningen af drænet er en forudsætning for at miljøgodkendelsen kan udnyttes.

Landskabelige, kulturhistoriske og geologiske værdier

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.4 og 4.1, at gennemførelsen af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil forringe oplevelsen af landskabet væsentligt.

Stalden ønskes opført i et fladt landskab, der i forvejen er præget af større anlæg, herunder motorvej, højspændingsledninger og vindmøller. Der er eksisterende læhegn i området, der delvist vil skærme stalden. Hønsegården omkring stalden vil blive beplantet, så der vil være afskærmende beplantning mod vest, syd og øst. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår (nr. 10) om afskærmende beplantning ved nordenden af stalden. På den måde minimeres ændringen i oplevelsen af landskabet fra Thyregodvej.

Påvirkning af natur

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.3, og beregninger i husdyrgodkendelse.dk, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1- og 2-natur.

Ansøgningen overholder kravet om en maksimal merbelastning af kategori 3-natur på 1,0 kg N/ha/år – bortset fra en mose, der ligger ca. 560 meter nordnordøst for stalden. Mosen vil modtage en merbelastning på 1,4 kg N/ha/år. Ud fra besigtigelsesdata er mosen vurderet som mose og kær med undernaturtypen fattigkær. Mosen er generelt af en moderat kvalitet, og med arter som stor nælde, kryb-hvene, eng-rørhvene, fløjlsgræs og hindbær, der alle er arter, som kan findes på arealer, der er påvirket af kvælstof. På den baggrund vurderer Ikast-Brande Kommune, at tålegrænsen for mosen generelt ligger i den høje ende af spændet fra 10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området var i 2017 på 15,0 kg N/ha/år. Ikast-Brande Kommune konkluderer, at et samlet bidrag til mosen på 16,4 kg N/ha/år ikke vil medføre en tilstandsændring i mosen. Der er foretaget en særskilt beregning af kvælstofdepositionen til den bedste del af mosen (dokumentationsfeltet), hvor der er fundet arter af tørvemos og mosepors. Denne del af mosen vil få et bidrag på 0,9 kg N/ha/år og ligger derfor under afskæringskriteriet.

Der ligger to søer henholdsvis 250 meter og 375 meter øst for stalden. De modtager en merbelastning på henholdsvis 1,9 kg N/ha/år og 1,4 kg N/ha/år. Søerne ligger i mindre bevoksninger og tæt på dyrkede marker. Ikast-Brande Kommune vurderer ud fra en gennemgang af luftkort, at søerne er etableret i 1980'erne. Ikast-Brande Kommune vurderer ligeledes, at der ikke er tale om næringsfattige søer, da de er placeret på arealer, der tidligere har været anvendt til dyrkning, og ligger tæt på marker i omdrift. En merdeposition henholdsvis 1,9 kg/ha/år og 1,4 kg N/ha/år vurderes derfor ikke at ville påvirke tilstanden af de beskyttede søer.

Endelig vurderer Ikast-Brande Kommune, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af *naturbeskyttelseslovens*^{vi} § 3. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder.

Påvirkning af bilag IV-arter

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.1 og beregninger i husdyrgodkendelse.dk, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

Jord, grundvand og overfladevand

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.4, 4.11 og 4.12, at projektet ikke medfører nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand – herunder overfladevand inden for Natura 2000-områder².

Lugt

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.4, og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at projektet overholder

² Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

lugtgenekriterierne, og at projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige lugtgener fra produktionsanlægget.

Ikast-Brande Kommune stiller dog et lugt-vilkår for at kunne minimere lugtgener, hvis de viser sig at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen (vilkår 5).

Støj

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.5 er der redegjort for støj fra husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår i forhold til den maksimale støjledning fra husdyrbruget, herunder fra anlæg, maskiner og transport internt på husdyrbruget (ikke kørsel på offentlig vej), for at sikre, at husdyrbruget ikke giver anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende. Vilkåret giver også mulighed for en støjmåling eller en beregning for husdyrbrugets regning, såfremt det bliver relevant (vilkår 8).

Støv

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.6 er der redegjort for gener fra husdyrbruget i form af støv. Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne, blandt andet i kraft af udkørselsforhold fra ejendommen og placeringen af afskærmende beplantning. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår om støv.

Fluegener og uhygiejniske forhold

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.8 er der redegjort for skadedyrsbekæmpelse på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune stiller vilkår der sikrer, at der kan gennemføres foranstaltninger, hvis det viser sig at der er væsentlige gener for omgivelserne fra fluer på ejendommen (vilkår 7).

Rotter forudsættes bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

Lyspåvirkning

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.7 er der redegjort for gener fra husdyrbruget i form af lys. Ikast-Brande Kommune vurderer, at belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af anlæggets placering og udformning samt driftsform. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår om lys.

Udegående dyr

Ikast-Brande Kommune vurderer, at med de stillede vilkår vil det udendørs fjerkræhold ikke have væsentlig betydning for omkringboende.

Affald

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.1 og 3.8.2 er der redegjort for affald på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt af-

fald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ*^{vii} for erhvervsaffald efterleves. Ikast-Brande Kommune finder det derfor ikke nødvendigt at stille vilkår om affald.

Olie- og kemikalieopbevaring

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.3 er der redegjort for olie- og kemikalieopbevaring på husdyrbruget. Ejendommen drives økologisk, så der er ikke opbevaring af kemikalier ud over rengøringsmidler. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler med hensyn til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår til dette.

Transport

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.7.5 er der redegjort for transporter til og fra husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes. Ikast-Brande Kommune finder det ikke nødvendigt at stille vilkår i forhold til transport – vær dog opmærksom på det tidligere nævnte vilkår om støj fra interne transporter (vilkår 8).

Spildevand

Der er i miljøkonsekvensrapporten ikke redegjort for afledning af sanitært spildevand og vand fra rengøring. Ansøger har oplyst, at der vil blive ansøgt om de nødvendige tilladelser til afledning af vaskevand fra staldanlægget og afledning af sanitært spildevand. Ligeledes vil der blive søgt om tilladelse til at aflede vand fra taget. Det er en forudsætning for at miljøgodkendelsen kan udnyttes at de påkrævede tilladelser opnås.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Al husdyrgødning fra ejendommen bliver afsat direkte til biogasanlæg. Der vil derfor ikke blive opbevaret husdyrgødning på ejendommen. Ikast-Brande Kommune vurderer på den baggrund, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår til håndtering og opbevaring af husdyrgødning på ejendommen.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT. Da husdyrbruget er omfattet af IE-direktivet, skal det derudover generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Ikast-Brande Kommune vurderer – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf. Af samme grund finder Ikast-Brande Kommune, at dele af den foreskrevne vilkårsfastsættelse i *husdyrgod-*

kendelsesbekendtgørelsens § 36 er overflødig, idet dele af indholdet følger af generelt gældende, danske regler.

I forlængelse heraf gør Ikast-Brande Kommune særligt opmærksom på de generelle regler for IE-husdyrbrug i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 42-51, som er udtryk for BAT.

Der er i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.2 redegjort for anvendelsen af BAT på husdyrbruget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at der anvendes BAT på følgende områder:

BAT - reduktion af ammoniakemission

Anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget. BAT-kravet er fastsat i lovgivningen. BAT-kravet for start-afdelingen er 1.226 kg N/år, hvilket svarer til emissionen i ansøgt drift på 1.226 kg N/år. BAT-kravet for vokseafdelingen er 5.844 kg N/år, hvilket svarer til emissionen i ansøgt drift på 5.844 kg N/år. Det samlede krav på 7.070 kg N/år er således overholdt. Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, at husdyrbruget anvender BAT i forhold til ammoniak- og lugtemission.

BAT – råvarer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.9, at husdyrbruget anvender BAT med hensyn til fodring og foderhåndtering. Samtidig er anvendelse af BAT i forhold til fodring til dels et krav i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 46).

BAT – vand og energi

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.4, 4.10, 4.11, 5.2.1 og 5.2.2, at husdyrbruget anvender BAT i forhold til vand- og energiforbrug. Samtidig er der krav om anvendelse af BAT i forhold til miljøledelse, vedligehold og energieffektiv belysning i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 42, 44 og 47).

BAT – management

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.2.3, at husdyrbruget anvender BAT i forhold management. Samtidig er der krav om anvendelse af BAT i forhold til miljøledelse, oplæring af personale, vedligehold og beredskab i gældende lovgivning (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* §§ 42-45).

Samlet vurdering om anvendelse af BAT

Ikast-Brande Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til principperne om anvendelse af BAT i forhold til valg af teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission, råvarer, ressourceforbrug og management m.v. Ikast-Brande Kommune bemærker, at husdyrbruget efter det oplyste overholder emissionsgrænserværdierne vedrørende ammoniak og lugt.

Ikast-Brande Kommune vurderer således sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene for denne miljøgodkendelse og de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT.

Alternativer, 0-alternativet og ophør af driften

Alternative placeringer er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 2.1.

Hvis etableringen af husdyrbrugets produktion ikke foretages – 0-alternativet – vil ansøger skulle fortsætte med at indkøbe hønniker i stedet for at opdrætte dem selv. 0-alternativet vil blandt andet af den grund ikke nødvendigvis have en mere positiv effekt på miljøet, end hvis etableringen gennemføres og de opstillede vilkår i miljøgodkendelsen efterleves.

Tilsvarende ville et valg af en eventuel alternativ mulighed ikke nødvendigvis have medført en mindre miljøbelastning end det ansøgte.

Ophør af driften er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 2.1 og 5.1.

Ved driftsophør³ forstås i denne forbindelse:

- ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget
- når IE-husdyrbruget har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2 i *husdyrbrugloven*, eller stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
- situationer omfattet af § 59 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16 a, stk. 2, i *husdyrbrugloven*
- situationer omfattet af § 53, stk. 2, i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Ikast-Brande Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- staldanlæg og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Der gøres opmærksom på, at IE-husdyrbrug – i henhold til § 51 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* – senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i *jordforureningsloven*^{viii}. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

³ Jævnfør § 51 i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte etablering af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Ikast-Brande Kommune vurderer endvidere, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at:

- 1) der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt
- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt
- 5) affaldshierarkiet, jævnfør *Miljøbeskyttelsesloven*, iagttages
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik
- 7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives **senest onsdag den 31. marts 2021**.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *husdyrbrugloven*, klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevnenes-hus.dk.

Da projektet indeholder byggeri, som ikke ligger i tilknytning til eksisterende bebyggelse, må godkendelsen ikke påbegyndes udnyttet i klageperioden, og såfremt afgørelsen påklages, **har** klagen opsættende virkning på udnyttelsen af godkendelsen.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske inden for seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Anne Jul Kristensen
Landbrug og landzone

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående med 30 dages frist til at kommentere udkastet:

Ansøger: Axel Månsson Øko-Ægget ApS, Grarupvej 15A, 7330 Brande

Konsulent: Vibeke Hagelskær Conradsen, Søhøjlandets Regnskabskontor, Nørreskov Bakke 28, 8600 Silkeborg, e-mail: vhc@shlrk.dk

Orientering om at udkast foreligger, og at der er 30 dages frist til at kommentere udkastet er sendt til:

Ejere og brugere af følgende nabobeboelser (beliggenhedsadresser):

Brandevej 51	7323 Give
Thyregodvej 10	7330 Brande
Thyregodvej 15	7330 Brande
Thyregodvej 19	7330 Brande

Thyregodvej 20B 7330 Brande
Thyregodvej 21 7330 Brande
Thyregodvej 23 7330 Brande
Thyregodvej 33 7330 Brande
Thyregodvej 34 7330 Brande

Kopi af afgørelsen inklusiv bilag sendt til:

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@ae.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
 - Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
 - Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV – e-mail: trnord@stps.dk

Konsulent: Vibeke Hagelskær Conradsen, Søhøjlandets Regnskabskontor, Nørreskov Bakke 28, 8600 Silkeborg, e-mail: vhc@shlrk.dk

Bilag

Bilag 1: Oversigt over lovgivning

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport

Bilag 1

Oversigt over lovgivning

ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (med senere ændringer) (*husdyrbrugloven*).

ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

^{iv} Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (omarbejdning) (med senere ændringer) (IE-direktivet).

^v Lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 af lov om miljøbeskyttelse (med senere ændringer) (*miljøbeskyttelsesloven*).

^{vi} Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 af lov om naturbeskyttelse (med senere ændringer) (*naturbeskyttelsesloven*).

^{vii} Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: https://affald.ikast-brande.dk/media/cif-dc0f1/regulativ_for_erhvervsaffald-ikastbrande.pdf

^{viii} Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurennet jord (med senere ændringer) (*jordforureningsloven*).

Miljøkonsekvensrapport til § 16a, IE-brug

Thyregodvej 11, 7330 Brande

Axel Månsson Øko-Ægget ApS

7.070 kg N-NH₃/år, 5.892 m² produktionsareal

Økologiske hønnikeproduktion

Skema 223358 i Husdyrgodkendelse.dk

Indsendt 18. december 2020

Sidst revideret 08. januar 2021

Stamoplysninger

Ansøger	<i>Axel Månsson Øko-Ægget ApS Grarupvej 15 A 7330 Brande</i>
Ejer	<i>AXEL MÅNSSON EJENDOMME ApS Grarupvej 15 A 7330 Brande</i>
Husdyrbrugets adresse	<i>Thyregodvej 11, 7330 Brande</i>
CVR-nummer	<i>34898774</i>
CHR-nummer	<i>Intet CHR endnu</i>
Kommune	<i>Ikast-Brande Kommune</i>
Ejendomsnummer	<i>7560007384</i>
Matrikel-nr.	<i>4x - Grarup By, Brande m.fl</i>
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	<i>Økologisk konsumæg Grarupvej 11, 7330 Brande Thyregodvej 88, 7361 Ejstrupholm Thyregodvej 61, 7361 Ejstrupholm Nr. Egsgårdvej 7, 7323 Give Risbankevej 65, 7323 Give</i>
Biaktiviteter	<i>Der er ingen biaktiviteter på ejendommen</i>
Ansøgningskema	<i>223358</i>
Konsulent	<i>Søhøjlandets Regnskabskontor, CVR 27350755 Vibeke H. Conradsen E-mail vhc@shlrk.dk, mobil 5210 7991</i>
Ansøgning indsendt	<i>18. december 2020</i>
Sidst revideret	<i>08. januar 2021</i>

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Thyregodvej 11.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af de sandsynlige indvirkninger på miljøet, som det ansøgte forventes at medføre. Rapporten danner grundlaget for Ikast-Brande Kommunes afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Indholdsfortegnelse

Stamoplysninger	2
Forord	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	7
2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør	9
3. Husdyrbruget og det ansøgte	10
3.1 Indretning og drift af anlægget	10
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	12
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	13
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed	13
3.4.1 Generelle afstandskrav	14
3.5 Ammoniakemission	14
3.5.1 Naturpunkter	15
3.6 Lugtemission	16
3.6.1 Kumulation til naboer	16
3.7 Øvrige emissioner og gener	17
3.7.1 Støj	17
3.7.2 Støv	17
3.7.3 Lys	17
3.7.4 Skadedyr	18
3.7.5 Transporter	18
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer	19
3.8.1 Døde dyr	19
3.8.2 Affald	19
3.8.3 Olie- og kemikalier	20
3.8.4 Energiforbrug	21
3.9 BAT-Ammoniakemission	21
3.10 Grænseoverskridende virkninger	23
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne	24
4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter	24
4.2 Begrænsning af ammoniakemission	24

4.3	<i>Afsætning af ammoniak til nærliggende natur</i>	24
4.4	<i>Lugtgener for omboende</i>	25
4.5	<i>Støjgener</i>	25
4.6	<i>Støvgener</i>	26
4.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	26
4.8	<i>Skadedyr</i>	26
4.9	<i>Transporter</i>	27
4.10	<i>Energi</i>	27
4.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	27
4.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	28
4.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	28
4.14	<i>Alternative løsninger</i>	28
4.15	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	29
5.	Oplysninger om IE-husdyrbruget	29
5.1	<i>Ophør af IE-husdyrbruget</i>	29
5.2	<i>BAT: Råvarer, energi, vand og management</i>	29
5.2.1	<i>BAT-Energi</i>	30
5.2.2	<i>BAT-Vand</i>	30
5.2.3	<i>Management</i>	30
6.	Konklusion	30

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer etableringen af en økologisk hønnikeproduktion med i alt et produktionsareal på 5.892 m². Staldsystemet lever op til BAT, der vil blive anvendt fasefodring og strøelse på gulvet. Der bliver etableret energieffektiv ventilation med store luger til udendørsarealer, og der er fokus på vandforbrug i forbindelse med vask. Der er tale om en nyetablering. Der er således ingen nu-drift eller 8-årsdrift.

Teknik og Management

Staldsystem.

Alle stalde er med fast gulv og dybstrøelse

Alle stalde er med mekanisk ventilation, lavenergi og luger med åbning til det fri.

Alle stalde er med LED belysning

Alle stalde er med foderanlæg der understøtter fasefodring

Alle stalde er med opvarmning

Al husdyrgødning eksporteres til biogasanlæg, direkte fra stalden

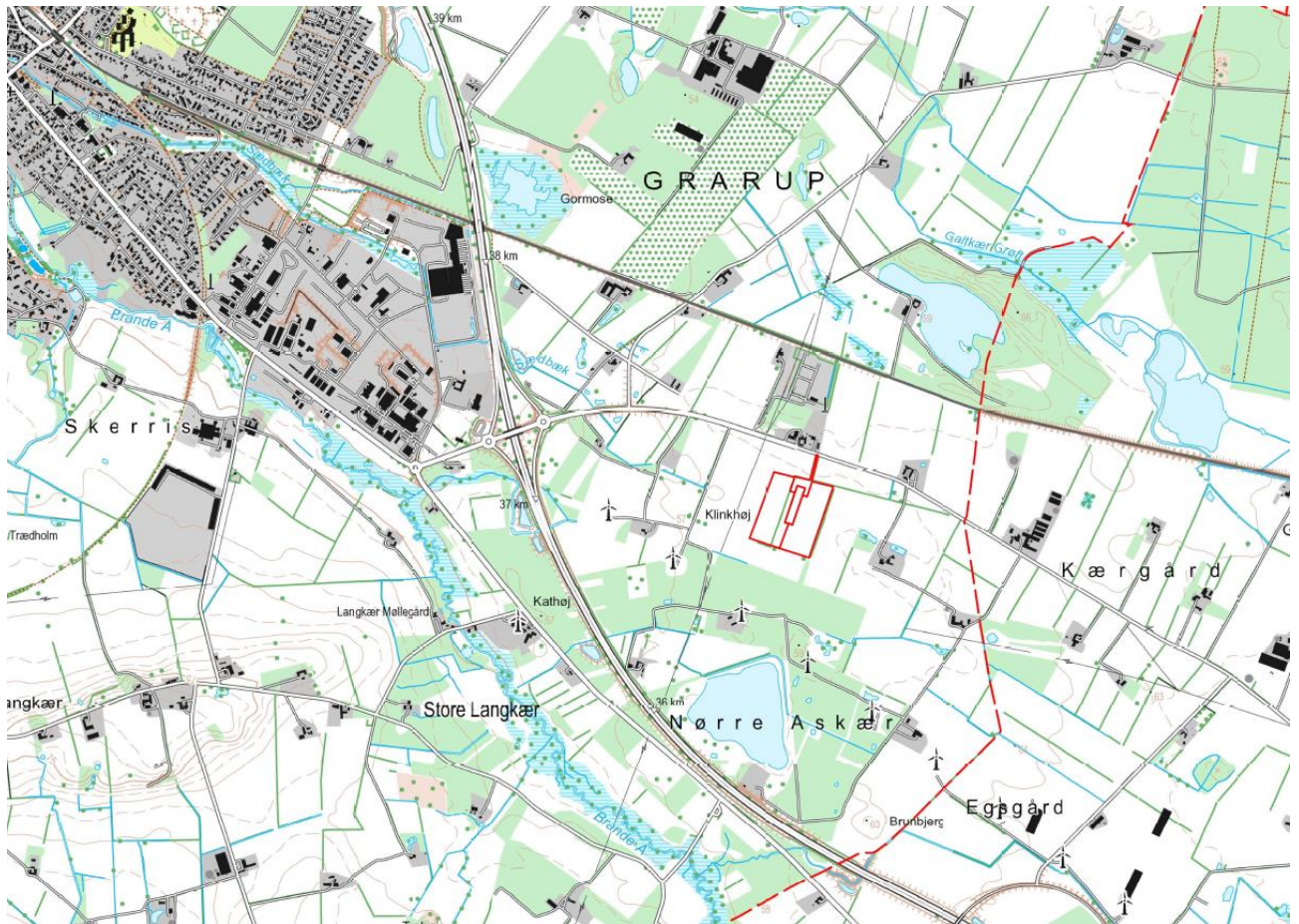
Denne rapport er opdelt i seks kapitler, der ses i indholdsfortegnelsen.

2. Ikke-teknisk resume

Ansøgt projekt

Der ansøges om godkendelse til et fritliggende staldbyggeri til økologisk hønnikeproduktion. Der ansøges til et byggeri på 156,5 m * 33 m, i alt 5.164,5 m², heraf er 6 m*33 m svarende til 99 m² lager- og servicefaciliteter. Der bliver 5.892 m² produktionskvadratmeter i staldanlægget.

Hønnikeproduktion kræver præcision og høj hygiejnestandard. Produktionen sker i holddrift, hvor staldene tømmes helt og rengøres mellem hvert hold. Der forventes produceret 7 hold årligt. Hønnikerne indsættes som daggamle og leveres til konsumægsstaldene lige inden hønnikerne går i æglægning.

Figur 1. Thyregodvej 11, byggefelt

Da produktionen vil blive drevet økologisk, er det et lovkrav, at hvert enkelt dyr, som er ældre end 7 uger, har adgang til minimum 1 m² udeareal. Som følge heraf etableres, jævnt fordelt rundt om stalden, i alt 8 hønsegårde á min. 8.000 m².

Al husdyrgødningen afsættes direkte fra stalden til biogasanlæg.

Det planlagte byggeri opføres 150 m syd for Thyregodvej. Hele stalden opføres i stålpaneler – Tagfladen i en mørk farve og gavl og sider i en lys grå. Taget bliver med 15 graders hældning, en benhøjde på 2,5 m og kiphøjde på 7,5 m. Der opstilles 3 fodersiloer – to på østsiden og en på vestsiden af stalden.

Der etableres en ny indkørsel fra Thyregodvej til stalden. Tilkørslen anlægges udfor Thyregodvej 23.

Andre produktioner

Der drives ikke andre hønnikeproduktioner af ansøger. Der er økologisk konsumægproduktion på følgende adresser: Grarupvej 11, 7330 Brande; Thyregodvej 88, 7361 Ejstrupholm; Thyregodvej 61, 7361 Ejstrupholm; Nr. Egsgårdvej 7, 7323 Give; Risbankevej 65, 7323 Give. På ejendommen Thyregodvej 11 er der ikke andre husdyrproduktioner. Det vurderes således at hønnikeproduktionen skal godkendes alene og ikke i samdrift med konsumægproduktionen.

Konsekvenser for omkringboende, natur og miljø

Lugt

Kravene i lovgivningen om maksimal lugtpåvirkning af naboer, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Indenfor konsekvenszonen på 577 m er der fire enkelt boliger. Konsekvenszonen er den zone, hvor man antager, at påvirkningen fra ændringen af husdyrbruget kan mærkes.

Landskab

Stalden ligger i et udpræget landbrugsområde. Mod syd er en større vindmøllepark og Herning-motorvejen. Mod nord er en større transformatorstation. Produktionen ligger isoleret for enden af en grusvej. Landskabet er relativt fladt og er præget af opdyrkede arealer og tilplantede læhegn. Området er i kommuneplanen udpeget til større husdyrproduktion og særligt værdifuldt landbrugsområde.

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakudledning fra hønnikeproduktionen overholder husdyrbrugslovens krav om maksimal ammoniakbelastning på særligt følsomme naturområder, som er beskyttet efter dansk og EU-lov.

Etableringen af hønnikeproduktionen kan derfor gennemføres uden at forringe forhold og levesteder for naturtyper og arter som lever i området.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Der anvendes det bedste staldsystem til økologisk hønnikeproduktion, hvilket er dybstrøelse og fast gulv. Der er ingen teknologier til reduktion af ammoniak eller lugt til rådighed for denne produktionsform. Der er generelt fokus på energiforbrug (lys og ventilation) og vandforbrug (drikkevand og management i forbindelse med vask) i forhold til at reducere disse poster.

Al husdyrgødning (dybstrøelse) fjernes ved udmugningen efter hvert hold og leveres til biogas. Der er derfor ingen markstakke eller andre faste gødningslagre på ejendommen.

Hvad ansøger vil gøre for at imødegå påvirkninger fra udvidelsen

Natur

Der anvendes dybstrøelse og varmetilsætning til staldene, så strøelsen holdes tør og dermed nedbringer muligheden for fordampning af ammoniak. Beplantning i hønsegårdene vedligeholdes så der ydes skjul og skygge til hønnikerne. Dette sikrer en jævn fordeling af gødningsafsætning i hønsegårdene. Godt management og fokus på klima i staldene reducerer udledningen af ammoniak.

Lugt

Tilsætning af varme i produktionsperioden giver en mere tør strøelse. Dette resulterer i en lavere lugtbelastning.

Energi

Der bruges LED lys i staldene og ventilationen bruger de mest energieffektive motorer. Opstartsstalden, som er opvarmet mens hønnikerne er i den, er isoleret. derved reduceres energiforbruget til opvarmning til et minimum.

Vandforbrug

Der anvendes vandtryksregulering på alle afsnit i stalden. Drikkeniplernes højde justeres, hvilket reducerer vandspildet.

Landskab

Stalden bygges således, at tagfladen er mørkere end sider og gavl. Dette får bygningen til at falde bedre ind i landskabet.

Der er meget beplantning omkring ejendommen i form af eksisterende læbælter. Det er et krav at hønsegårdene i den økologiske hønnikeproduktion tilplantes med buske og træer. Denne tilplantning sammen med eksisterende læhegn vil reducere landskabspåvirkningen af bygningen betydeligt.

2.1 Ikke-teknisk resumé af alternativer til teknologi og foranstaltninger og påtænkte foranstaltninger ved IE-brugets ophør

Alternativer

Alternativ placering

Der er flere matrikler tilhørende til Thyregodvej 11. Følgende placeringer er fravalgt:

- Matriklerne Grarup By, Brande – 6r og 6s nord for Thyregodvej.
Placeringen er fravalgt, da en gasledning med tilhørende forbudszone af byggeri. Placeringen af en stald med tilhørende hønsegårde kan derfor ikke gennemføres.
- Matrikel Grarup By, Brande – 6æ, 9d og 5h syd for Thyregodvej.
Placeringen er fravalgt pga. en højspændingsledning der skærer igennem matriklen.
- Matrikel Grarup By, Brande – 4x syd for Thyregodvej.
Placeringen er fravalgt, da matriklen er for lille til stald og hønsegård

Ud fra ovenstående er det vurderet, at den valgte placering er den bedste mulighed for etablering af produktionen.

Teknologi

Det anvendte staldsystem, med strøelse på hele gulvarealet sammen med godt management, sikrer at reducere energiforbrug og ammoniakfordampning. Der er ikke valgt en miljøteknologi til reducere ammoniak eller lugt ingen teknologier som er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste til hønnikeopdræt.

Ophør

Ved ophør af produktionen vil stalden blive rengjort inkl. servicefaciliteter. Fodersiloer tømmes og rengøres.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

3.1 Indretning og drift af anlægget

Produktionsarealet er opdelt i tre afdelinger. En opstartsafdeling og to ens vokse-afdelinger. Mellem de to vokse-afdelinger og opstartsafdelingen er et servicerum. Servicerummet er i hele bygningens bredde og indeholder teknik-, mandskabs- og service-faciliteter. Til hver afdeling er der en fodersilo.

I opstartsstalden indsættes dyrene som dag-gamle kyllinger. De er i stalden til de er 6 uger, hvorefter hele holdet flyttes til en af vokse-afdelingerne. Opstarts-afdelingens næste hold indsættes i den anden vokse-afdeling.

I vokse-afdelingen er dyrene fra 6 ugers-alderen til de er 17 uger gamle. I vokse-afdelingen har dyrene adgang til hønsegården. De to vokse-afdelinger har hver sin hønsegård.

Hver afdeling har separat opsamling af døde dyr, disse opbevares i plastcontainere. DAKA står for afhentningen.

Dybstrøelsen vil blive fjernet fra stalden/afdelingerne ved holdskifte, og hele staldanlæg og fodersystemer rengøres. Dybstrøelsen tages ud af stalden via porte i enderne. Dybstrøelsen læsses direkte i containere og køres til biogasanlæg.

Drift af hønnikeproduktion

Produktionen sker i holddrift. Dyrene er daggamle ved indsætning i opstarts-afdelingen. Produktionsperioden er samlet 17 uger. Mellem hvert hold er der en rengøringsperiode. Således er en årlig produktion på 7 hold. Dybstrøelsen fjernes kun ved holdskifte.

Ved hvert holdskifte rengøres stalden/afdelingerne, og der tildeles strøelse over hele gulvet. I opstartsstalden tilsættes varme, hvorved stalden udtørres og opnår 32 °C varme forud for næste hold daggamle kyllinger.

Under den daglige gennemgang af stalden indsamles evt. døde dyr, disse opbevares i plastcontainere indtil afhentning.

Foder og vandsystemer kontrolleres for defekter og evt. lækager.

Figur 2. Foto fra Landmeco's hjemmeside. Etageanlæg til hønniker uden gødningsbånd. Dybstrøelse på hele gulvarealet.

I stald 1 "hønnik start" er der 768 m² gulvareal og 254 m² areal i produktionssystemet samlet 1.022 m².

I stald 2 "hønnik vokse" er der 4.000 m² gulv areal og 870 m² areal i produktionssystemet, samlet 4.870 m².

I alt 4.768 m² gulv og 1.124 m² system, samlet 5.892 m².

Driftssystemet til hønniker indeholder ikke et gødningsbånd, hvorpå der kan afsættes gødning. Således tæller nyttearealet ikke med i en ammoniak-beregning, da en sådan kræver en flade/overflade. Der er midlertidig kun ganske få af disse anlæg der har indgået i en miljøgodkendelse og ingen af disse godkendelser er sket efter stiplads-modellen. I denne ansøgning om godkendelse er det fulde areal af gulvflade og driftssystem medtaget i ammoniak og lugt beregningen.

Ventilation

Der benyttes undertryksventilation i staldene. Alle tre afdelinger har afkast fordelt i kip og gavl. Luften ledes ind i stalden via vægventiler. Når lugerne til hønsegården er åbne i de to vokse-afdelinger benyttes naturlig ventilation. Forskellen er den måde, hvorpå luften fjernes fra staldene, ved tvang eller som resultat af en naturlig temperaturgradient.

Den samlede ventilationskapacitet skal være mindst 150 M³/time/m² i stald-afsnittene

Opstartsafdelingen:	6 afkast i kip á 18.000 m ³ /time og to gavl afkast á 30.000 m ³ /time
Vokse afdelingerne:	24 afkast i kip á 18.000 m ³ /time og 8 gavl afkast á 45.000 m ³ /time

Gasfyr

Ejendommen har opvarmning ved tankgas. Der opstilles en tank ved stalden. I hvert staldafsnit er der etableret enheder monteret i loftet til opvarmning. Det er varierende, hvor stort det nødvendige varmebehov er.

Nudrift

Der er ingen eksisterende produktion.

Der er ingen faste opbevaringslagre til husdyrgødning på ejendommen – der er samletank til vaskevand. Den fremtidige producerede husdyrgødning består af 100 % dybstrøelse, der vil blive fjernet ved hvert holdskifte.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

De planlagte bygninger

Det planlagte byggeri opføres 150 m syd for Thyregodvej. Stalden opføres i stålpaneler – både gavle, sider og tag. Taget bliver med 15 graders hældning, en benhøjde på 2,5 m og en kiphøjde på 7,5 m. Farvevalget er ikke-reflekterende jordfarver. Taget bliver i mørkefarver og gavle og sider i en lys-grå. Der opstilles 3 fodersiloer, to på østsiden og en på vestsiden af stalden. Siloerne bliver 12,5 m høje inkl. støvcyklon

Der etableres en ny indkørsel fra Thyregodvej til stalden. Tilkørslen anlægges udfor Thyregodvej 23. Der anlægges fastunderlag på nordsiden af stalden og 25 m langs begge sider af den nordlige del af bygningen.

I den nordlige del af stalden går et dræn. Dette omlægges således der minimum er 15 m fra bygningen til det nye dræns forløb.

Der er ligeledes et stærkstrømskabel der krydser den nordlige del af stalden. Dette kabel bliver ligeledes omlagt efter forsyningselskabets anvisninger.

På langs af den vestlige del af hønsegården går en naturgasledning. Denne gasledning har en tinglyst spærrezone på 50 m, hvori der ikke må bebygges. Staldens sydvestlige hjørne når ud til denne zone.

Terræn

Området omkring stalden er hovedsagelig fladt. Det vil ikke være nødvendigt at terrænregulere væsentligt i forbindelse med anlægsarbejdet.

Afløbsforhold

Tagvand ledes til dræn. Der ansøges en særskilt udledningstilladelse.

Vaskevand fra stalden opsamles i særskilt beholder og afsættes til biogasanlæg. Alternativt udspreddes det på harmoniearealer. Beholderen bliver 80 m³.

Gråt splidevand, herunder toiletvand opsamles i trixtank og afsættes til rensningsanlæg.

Staldene vaskes med højtryksrensere. Rengøringen bliver afsluttet med en desinfektion. Fra staldafsnittene føres alt vandet til tanken. Vandforbruget til vask forventes at være 600 m³ årligt.

Vaskeplads

Der er ingen vaskeplads.

Overfladevand i øvrigt

Overfladevand fra befæstede arealer ledes primært til overfladisk nedsivning. Der vil på interne vejarealer mm. være risiko for forurening af omgivelserne, hvis arealerne ikke holdes fri for gødnings- og foderspild.

Gødningsopbevaring og håndtering

Dybstrøelsen fjernes ved holdskifte af dyr, samtidig med rengøring af staldanlæggene. Gødningen afsættes direkte til biogasanlæg.

Den forventende årlige gødningsproduktion er 1.600 tons.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Der er ingen produktionsmæssig sammenhæng med andre driftsenheder.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

Den nye hønnikeproduktion etableres på bar mark. Jordstykket, som hønnikestalden skal etableres på, er ikke en del af Thyregodvej 11's jordtilliggende. Ansøger har indgået købsaftale omkring jordstykket. Dette vil være afsluttet inden den endelige miljøgodkendelse foreligger.

Hønnikestalden etableres på matrikel 4ad Grarup By, Brande.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Thyregodvej 23. Afstanden er over 160 m. Nærmeste samlet bebyggelse er beboelsen på Langkærvej 53A. Afstanden er mere end 4,5 km. Nærmeste byzone er Grarup By, Brande. Afstanden er mere end 1,2 km.

De præcise afstande kan ses i skema 223358.

Landskabet

Dette afsnit er beskrevet ud fra Ikast Brande Kommunes Kommuneplan 2017-2029.

Placeringen af den nye hønnikestald vil ligge indenfor følgende udpegninger:

- Store husdyrbrug
- Særligt værdifulde landbrugsområder

Hønnikestalden vil ikke ligge indenfor følgende udpegninger:

- Større sammenhængende landskaber
- Geologiske bevaringsværdier
- Bevaringsværdige landskaber
- Værdifulde kulturmiljøer
- Kulturhistoriske bevaringsværdier
- Økologiske forbindelser
- Naturbeskyttelsesområder
- Lavbundsarealer

Beskyttelseslinjer

Etableringen af hønnikestalden kræver ingen dispensationer fra beskyttelseslinjer.

Hønnikestalden ligger ikke indenfor:

- Søbeskyttelseslinjer
- Åbeskyttelseslinjer
- Kirkebyggelinjer
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Strandbeskyttelse
- Klitfredning
- Fredskov

3.4.1 Generelle afstandskrav

De generelle afstandskrav i Husdyrbrugslovens §§ 6 og 8 er beskrevet i nedenstående tabel. Alle kravene er overholdt

Tabel 1. Generelle afstandskrav samt aktuelle afstande fra hønnikestalden

	Generelle afstandskrav, m	Aktuel afstand, m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	> 25
Almene vandforsyningsanlæg	50	> 50
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	> 15
Offentlig vej og privat fællesvej	15	> 15
Levnedsmiddelvirksomhed	25	> 25
Beboelse på samme ejendom	15	Ingen beboelse
Naboskel	30	> 30 (efter jordkøb)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	>300
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50	>300
Nabobeboelse, Thyregodvej 23, 7330 Brande	50	>160

3.5 Ammoniakemission

Der sker ammoniakfordampning fra staldanlægget i form af luftbåret kvælstof. Denne ammoniakfordampning er beregnet i husdyrgodkendelse.dk og viser, at den i ansøgt drift er 7.070,4 kg. NH₃-N//år.

Der er ingen målbar ammoniakdeposition på kat. 1 natur. Der er derfor ikke taget stilling til kumulation, da det ikke er relevant.

Der er vist en oversigt over de naturpunkter der er beregnet til i husdyrgodkendelse.dk i tabel 2.

Tabel 2. Ammoniakdeposition på kat. 1, 2 og 3 natur

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
kat 3 overdrev S	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,1
kat 3 mose N-2	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,4	1,4	1,4
kat 3 mose N	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,3	0,3	0,3
kat 3 hede NV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,1
kat 3 mose V	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,3	0,3	0,3
kat 2 overdrev Ø	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
kat 2 hede N	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
kat 2 hede SV	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
kat 1 - Store Vandskel	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
kat 1 - Harrild Hede	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
kat 1 - Karstoft Å	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0

3.5.1 Naturpunkter

Natura 2000

Der er foretaget beregninger til tre Natura 2000-habitatområder omkring den nye hønnikestald. Det nærmeste er Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage, som er beliggende ca. 7,5 km mod nord. Mod syd ligger habitatområdet Mose ved Karstoft Å, ca. 7,7 km væk. Mod øst ligger habitatområdet Store Vandskel, Rørbæk Sø og Tinnets Krat, ca. 9,8 km væk.

Kategori 1 natur

Nærmeste kategori 1 naturområde er en tør hede/revling-indlandsklit beliggende i Natura 2000 habitatområdet Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage ca. 7,5 km nord for den nye hønnikestald. Totaldepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Kravet om maksimal totaldeposition er dermed overholdt.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2 naturområde er et overdrev ("kat 2 overdrev Ø") beliggende mod øst ca. 4,3 km fra den nye hønnikestald.

Der er beregnet ammoniakdeposition på tre kategori 2 naturområder, se tabel 2. Totaldepositionen for alle tre naturområder er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Kravet om maksimal totaldeposition på 1,0 N/ha/år er dermed overholdt.

Kategori 3 natur

Der er beregnet ammoniakdeposition til fem kategori 3 naturområder. Beregningerne til 4 af naturpunkterne viser en merdeposition der ikke overstiger 1,0 kg N/ha/år. "Kat 3 mose N-2" har en merdeposition på 1,4 kg N/ha/år. Ifølge Husdyrbrugloven skal der vurderes på merdepositioner på over 1,0 kg N/ha/år. Vurderingen er i afsnit 4.3.

3.6 Lugtemission

Påvirkning af lugt er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Hastrupvej 4	0	NY	202,1	202,1	726,7	Ja	▼
 Thyregodvej 23	0	NY	202,1	202,1	251,9	Ja	▼
 Thyregodvej 34	0	NY	202,1	195,1	427,6	Ja	▼
 Langkærvej 53A	0	NY	439,9	439,9	4718,6	Ja	▼
 Grarup By, Brande	2	NY	587,6	705,1	1250	Ja	▼

Konsekvenszone: 577 m

Figur 3. Samlet resultat af lugtberegningen

Enkeltbolig

Der er få enkeltboliger omkring ejendommen.. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er thyregodvej 23. Geneafstanden er overholdt

Samlet bebyggelse

Nærmeste samlede bebyggelse er Langkærvej 53 A, Geneafstanden er overholdt

Byzone

Nærmeste byzone er Graup By, Brande. Geneafstanden er overholdt

Alle krav til lugt er dermed overholdt. Der ligger fire naboer indenfor konsekvenszonen på 577m. Indenfor denne zoner kan husdyrbruget kun lige fornemmes.

3.6.1 Kumulation til naboer

Der er undersøgt for kumulation i forhold til nærmeste nabo, samlet bebyggelse eller byzone.

For nærmeste naboer, er der ingen husdyrbrug indenfor 100 meter af beboelsen. Der er derfor ingen kumulation til nabo.

For samlet bebyggelse er det beboelsen i den samlede bebyggelse, der udløser denne, som der regnes til. Geneafstanden er overholdt med en faktor 10, Kumulation er således ikke relevant i denne sammenhæng.

For nærmeste byzone, vestlige del af matrikel; 7000y Grarup By, Brande; er der indsat 2 andre husdyrbrug som kumulationsforhold til byzone. Geneafstanden er overholdt med en faktor 2.

3.7 Øvrige emissioner og gener

3.7.1 Støj

Støj fra produktionen kan fremkomme fra forskellige kilder.

De væsentligste støjkloder vil være:

- Aflæsning og indblæsning af foder
- Ventilation af staldanlæg, primært i sommerperioden.
- Kørsel med landbrugsmaskiner

Følgende tiltag mod støjkloder er vurderet til at have en positiv effekt:

- Ventilation i staldanlægget er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation.
- Leverance af foder og afhentning af dyr foregår så vidt muligt indenfor normal arbejdstid på hverdagen

Det er hovedsageligt i sommerperioden, hvor behovet for ventilation er størst, at ventilationen af staldanlægget kan være en støjkilde. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation. Desuden er der tale om et åbent staldsystem, hvor dyrene periodevis har adgang til udearealer afhængig af alder.

3.7.2 Støv

Kilder til støv, er støv i ventilationsafkast og støv i forbindelse med aflæsning af foder. Ventilationen udformes så støvet afsættes i nærheden af staldanlægget. Årligt indkøbes ca. 1.700 tons foder. Der anvendes støvcyklon på fodersiloerne.

I forbindelse med udmugning, holdes portene så vidt mulig lukkede. Transport foregår med egnede vogne så støv og spild undgås. Støv fra vask af ydre dele af ventilationen ender inde i stalden.

Støv i forbindelse med produktionen af økologiske hønniker er lokal omkring staldene. Støv i forbindelse med transport er mere diffus, og af meget kortere varighed. Støv fra grusveje begrænses ved at vælge et egnet materiale. Beplantning langs vejene er også med til at reducere evt. gener.

3.7.3 Lys

Belysningen sikre ordentlige arbejdsforhold for medarbejderne. Der vil blive anvendt LED-lamper for at mindske energiforbruget i den nye stald.

Der er ikke lyspåvirkning fra staldanlægget, da der ingen vinduer er. Lamperne udendørs er rettet nedad, således fjernpåvirkningen mindskes.

Udendørs er den nødvendige belysning opsat ved siloer, porte og døre. Facaderne er ikke oplyst. Lys er koncentreret omkring siloer og porte og anvendes kun i nødvendigt omfang. Der er installeret lysstyring, således at lyset ikke er tændt unødigt. Stalden har lamper ved forrummets indgangsparti og ved fodersiloerne. Der er større lysarmaturer ved porte som kun anvendes ved ind- og udsætning af dyr. Der er begrænset natlys.

3.7.4 Skadedyr

Skadedyr og fluer bekæmpes efter gældende regler. Bekæmpelse følger retningslinjerne fra Aarhus Universitet.

Der er aftale med et godkendt skadedyrsfirma vedr. tilsyn med ejendommen.

Bekæmpelse foregår ved at forhindre skadedyr som gnavere, fugle og insekter adgang til stalde og foderopbevaring. Der er kontrol af døre og porte for at sikre, at de yder tilstrækkelig beskyttelse mod skadedyr. Siloer holdes tætte og foderspild opsamles. Der bekæmpes straks, hvis der observeres skadedyr der.

Fluer har ikke oplagte steder til at opformere sig i produktionen. Strøelsen er tør og fjernes fra ejendommen. Derudover æder hønnikerne de fluelarver der måtte udklækkes.

3.7.5 Transporter

Transport

Transport til ejendommen sker via Thyregodvej, som er eneste tilkørsel til ejendommen. Herfra er der gode trafikale forhold til det overordnede vejsystem.

De daglige transporter foregår fortrinsvist i normal arbejdstid.

Transporter af foder, indsætning og afhentning af hønniker, DAKA og afsætning af husdyrgødning benytter samme vej.

Tabel 3. Estimeret antal transporter

Type		Ansøgt	Forskel
Foder (30 tons/læs)		60	0
hønniker ind og ud fra ejendom (læs af forskellig størrelse)		35	0
Grovfoder(20 t/læs)		10	0
Husdyrgødning (25 t/læs)		70	0
DAKA, div		50	0
div. (affald)		10	0
I alt		235	235

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr afhentes af DAKA på Thyregodvej 11 ved fast plads for enden af stalden. Plastcontainerne stilles først frem når afhentningen er tilmeldt og umiddelbart skal ske.

Plastcontainerne vaskes efter hvert hold. Det estimeres, at der vil afhentes ca. 2.000 – 5.000 kg døde hønniker årligt.

3.8.2 Affald

Økologisk hønnikeproduktion giver generelt anledning til beskedne mængder affald.

Ejendommen skal overholde Ikast-Brande Kommunes affaldsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen.

Farligt affald skal i henhold til Ikast-Brande Kommunes regulativ for erhvervsaffald, bortskaffes til godkendte modtageanlæg, og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører. Godkendte transportører og modtageanlæg kan findes på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside.

Al fast affald opbevares i container og afhentes af den kommunale affaldsordning.

Genbrugeligt affald - kan afleveres gratis på alle containerpladser

EAK-kode Mængder pr år

Pap 15 01 01	0-10 kg
Papir 15 01 01	0-10 kg

Genbrugeligt affald – kan afleveres på alle containerpladser i mindre mængder imod betaling

EAK-kode Mængder pr år

Jern og metal 02 01 10	0-100 kg
Olietromler – tomme 15 01 04	0-5 stk
Tomme sække af plast	
fra foder o.l. 15 01 02	0-10 kg
Plast 15 01 02	0-15 kg
Paller 15 01 03	0-30 stk
Malet og/eller lakeret træ 17 02 01	0-10 kg

Klinisk risikoaffald og medicinrester – skal afleveres på apoteket

EAK-kode Mængder pr år

Kanyler i særlig beholder 18 02 02	0-1 kg
Medicinrester 18 02 08	0 -1kg

Brugte kanyler samt tomme medicinflasker fra veterinærmedicin afleveres til genbrugsplads som farligt affald.

Farligt affald

Farligt affald – kan afleveres gratis på containerpladser i mindre mængder

EAK-kode Mængder pr år

Lysstofrør & elsparepærer	20 01 21 25	stk
Spraydåser	16 05 04	0-10 stk
Spildolie	13 02 08	0-10 l
Oliefiltre	16 01 07	0-1 kg
Batterier – alle typer	20 01 33	0-15 kg

Affald til deponi

EAK-kode Mængder pr år

Asbestplader stablet på paller

17 06 05	0-25 kg
----------	---------

Der foretages følgende aktiviteter i forhold til affald:

1) Affaldsforebyggelse.

Foder leveres i løsvægt, direkte fra lastbil til fodersilo, uden brug af emballage.

Dyrene til indsætning transporteres på lastbil, i plastkasser der genanvendes

Plastkasser til flytning af hønnikerne genanvendes

2) Forberedelse med henblik på genbrug.

Ved indsætning af dyrene er medarbejderne opmærksomme på ikke at beskadige transportkasserne således, at de kan genanvendes

Kasserne til hønnikerne bliver ligeledes behandlet med omhu, således de kan genanvendes.

3) Genanvendelse.

Se ovenstående

4) Anden nyttiggørelse

Alt gødningen anvendes til produktion af bioenergi

5) Bortskaffelse.

Medicin: Der udskrives kun den medicin der skal anvendes til hver behandling. Skulle der opstå en situation med en medicinrest, bliver den afleveret på en kommunal modtagestation eller til dyrlægen.

Evt. restaffald bliver håndteret ifølge gældende vejledning, f.eks. udskiftning af lysstofrør.

3.8.3 Olie- og kemikalier

Olie

Der opbevares ikke olie på ejendommen.

Kemikalier

Der opbevares rengøringsmidler. Ejendommen drives økologisk, derfor er der ingen opbevaring af kemikalier eller kemikalieaffald.

3.8.4 Energiforbrug

Der anvendes Tank Gas til opvarmning af stalde, det er eneste varmekilde på ejendommen. Det årlige forbrug forventes at ligge på 150 m³ gas.

Der bruges strøm til ventilation, lys, foderanlæg og varmeveksler. Det årlige forbrug forventes ligger på 70.000 kWh.

Ventilationen er den primære kilde til strømforbrug.

Forebyggende tiltag.

Der anvendes LED alle steder, hvor det er muligt.

Der anvendes lavenergi ventilation i størst muligt omfang. Der anvendes EC-motorer i ventilationen, da disse er den mest energi-effektive motor.

Stalden er isoleret for at reducere energiforbruget,

Vandforbrug

Ejendommen tilsluttes fælles vandværk som leverer drikkevand til hønnikerne og rengøring af staldene.

Det leverede vand fra lokalt vandværk registreres. Der er i det daglige fokus på at minimere vandforbruget og der anvendes følgende besparende foranstaltninger.

- datalogning i de enkelte stalde
- daglig kontrol af vandnipler
- hurtig indsats mod utætheder og fejl
- vask ved brug af iblødsætning og efterfølgende højtryksrensning.

Der anvendes primært vand til drikkevand

Forventet årligt forbrug

Drikkevand	3.000 m ³
Vask af forrum	25 m ³
Vask af stalde	600 m ³
Samlet	3.625 m³

Tiltag til minimering af vandforbrug:

Ved at holde en høj sundhedsstatus i besætningen minimeres vandforbruget og vandspild. Det giver en strøelse som er helt tør og let kan fejes ud af staldene. Ved sygdom stiger vandforbruget.

Der anvendes trykregulatorer på alle drikkenipler tilpasset hønnikernes alder. Dette reducerer vandspildet.

3.9 BAT-Ammoniakemission

Der er af Miljøstyrelsen fastlagt et BAT-krav til produktion af økologiske hønniker. Denne produktion sker i stalde forsynet med fast gulv og med adgang til udearealer. Staldsystemet er hønnikeopdræt på gulv med dybstrøelse.

Der anvendes fasefodring for at optimere hønnikernes forsyning med protein og fosfor.

Der er ingen miljøteknologi tilgængelig til reduktion af ammoniakemissionen for denne produktion.

Faktisk emission

Den faktiske emission fra anlægget er 7.070 kg N-NH₃, beregnet i Husdyrgodkendelse.dk ud fra stalde og de valgte staldsystemer og valg af management. BAT krav til produktionen er ligeledes beregnet til 7.070kg N-NH₃ årligt. Dermed er BAT kravet for ejendommens produktion lige netop opfyldt.

Fravalg af teknologier

Lugt- og luftrensere

Der kan ikke forventes en effekt af lugt/luft renserne i stalde, hvor der er delvis naturlig ventilation.

Samlet vurderes det, at der ikke er proportionalitet i at montere nogle af de teknologier som i teorien kunne monteres på stalden.

Management

Beredskabsplan

Der skal udarbejdes en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og skal være tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Uddannelse af personale

- At medarbejderne deltager i fagligt relevante aktiviteter
- Ansøger holder sig fagligt ajour ved læsning af relevant faglitteratur og sparring med rådgivere og andre landmænd mm. Ejer har ikke sprøjtebevis eller sprøjtecertifikat. Bedriften drives økologisk. Der forefindes således hverken sprøjteudstyr eller kemikalier på ejendommen.

Ressourceforbrug

- At der føres regnskab med vand- og energiforbrug, og at der føres journal over forbruget (gemmes i perioden mellem samlede miljøtilsyn)

Ansøger er tilsluttet vandværk, derfor registreres vandforbruget hver dag. Ansøger har i det daglige fokus på at minimere vandforbruget i forbindelse med vask og rengøring.

Egenkontrol / dagligt tilsyn

- Der føres daglige tilsyn med mekanisk udstyr, såsom ventilationsanlæg, foderanlæg og vandingssystem som kontrolleres for evt. funktionssvigt.
- Der er serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg, mm.

Ansøger oplyser: Bedriften og produktionen får en opbygning, der gør det nemt at føre tilsyn med dyr og produktionsanlæg hver dag. Der udføres små reparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service.

Kravet til hønnikestaldens omgivelser, indretning og adgangsforhold tager sigte på at minimere risikoen for, at smitte udefra tilføres dyrene. På ejendommen foregår produktionen som alt ind alt ud. Efter hvert hold (rotation) rengøres stald og omgivelser grundig med vand. Inventar, stald,

foderopbevaring og omgivelser desinficeres, herefter følger en tomgangsperiode. I tomgangsperioden er der ingen dyr i det enkelte staldafsnit. Der er dog altid dyr på ejendommen.

Før indsætning af nye hønniker gennemskylles vandsystemet, foder- og ventilationsanlæg afprøves. Stalden tempereres. Det daglige arbejde består i tilsyn med dyr og anlæg. Det skal sikres, at der tilføres den ønskede mængde foder og vand, ligesom klima skal være optimal for dyrene. Døde dyr fjernes dagligt.

Der benyttes en staldtavle og logbog i tilknytning til produktionen. Dagligt føres logbog over produktionsparametrene, foderforbrug, vandforbrug, temperatur, fugtighed og dødelighed.

I logbog noteres uregelmæssigheder i forhold til driften; fx strømsvigt, foder og vandsvigt mm

Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.

Der er ingen gyllebeholder på ejendommen. Der er opbevaring til restvand ved stalden.

Uheld og driftsforstyrrelser:

Der er overvågning af ventilationen og foderanlæg

Ansøger oplyser:

Redegørelse for mulige uheld

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, uheld ved transport af husdyrgødning.

Minimering af risiko for uheld

Der er etableret en alarm på ventilationsanlægget således, at der i forbindelse med driftsstop, bliver iværksat nødventilation i anlæggene. Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmen aktiveret. Det tilstræbes at opbevare, transportere og udsprede husdyrgødningen uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive opsamlet.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Forkert foder bliver udskiftet så snart, der er kendskab til fejlløse leverance. Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget. Evt. spild af husdyrgødning bliver opsamlet og der gøres tiltag så videre spredning stoppes.

Ved større uheld kontaktes myndighederne.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

Landskab og kulturarv

Den nye hønnikestald etableres i et område, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder. Landskabet omkring Thyregodvej 11 er primært landbrugsjord. Hønnikestalden bliver omgivet af hønsegård med beplantning som skærmer godt af, så indsynet bliver minimalt. Derudover består oplandet til stalden af mange læhegn og plantageområder, som ligeledes mindsker indsynet fra bl.a. Den Midtjyske Motorvej omkring Brande. Forbipasserende vil i meget begrænset omfang kunne se staldene på Thyregodvej 11.

Ansøger tage hensyn til indsyn for forbipasserende ved at etablere beplantning rundt om stalden. Ud fra ovenstående og beskrivelse af landskabet i afsnit 3.4 vurderes det, at de driftsmæssige ændringer ikke vil medføre væsentlige gener fra husdyrbruget. Det vurderes ligeledes, at ændringerne ikke vil medføre væsentlige forringelser af kulturarv eller de landskabelige værdier i området.

Plante- og dyrearter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV- arter)

Jævnfør Ikast-Brande Kommunes hjemmeside og oplysninger fra BorgerGIS er følgende bilag IV arter observeret i området: Damflagermus, Vandflagermus, Brun-Flagermus, Langøret Flagermus, Sydflagermus, Troldflagermus, Pipistrelflagermus, Odder, Markfirben, Storvandlamander, Spidssnudet Frø, og Ulv. Padderne er observeret i Ikast-Brande Kommune, og idet deres primære levesteder er i vandhuller, er der stor sandsynlighed for, at de også forekommer i vandhullerne i området. Odderen overvåges ved udløbet fra Skjern Å til Mes Sø.

Da meremission af ammoniak fra hønnikestalden er under 1,0 kg N/ha/år, vurderes det, at etableringen af stalden ikke vil medføre en forringelse af den omkringliggende natur, og dermed ikke forringe levevilkårene for bilag IV arterne eller andre arter af planter og dyr.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

Som beskrevet i afsnit 3.9 er BAT-kravet overholdt for den ansøgte produktion. Der er ikke anvendt en miljøteknologi til reduktion af ammoniakemissionen fra stalden.

Vurdering

Det vurderes, at der er anvendt BAT-teknologier i det omfang, det er muligt.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

Som beskrevet i afsnit 3.5 og 3.5.1. er der ingen totaldeposition på kategori 1 og 2 natur.

Kategori 3 natur:

For de omkringliggende kategori 3 naturområder er der en øget merdeposition. Alle kategori 3 naturområder, med undtagelse af "Kat 3 mose N-2", modtager mindre end 1,0 kg N/ha/år. "Kat 3 mose N-2" modtager en merdeposition på 1,4 kg N/ha/år med en ruhed i naturområdet svarende til "s" (skovlignende bevoksning). Naturområdet er i dag præget af en del træer, så området har skovlignende karakter. Træerne er vokset frem af sig selv over en årrække fra 1950'erne, hvor området var uden træbevoksning. På luftfoto fra Danmarks Arealinformation ses det tydeligt, at træerne har været dominerende siden midten af 1990'erne. Moseområdet er omringet af marker, der har været dyrket i mindst 75 år.

Vurdering

For kategori 1 natur må der maksimalt være en totaldeposition på 0,7 kg N/ha/år. Hvis der er kumulation fra andre husdyrbrug, må totaldepositionen maksimalt være på 0,4 og 0,2 kg N/ha/år ved kumulation med hhv. 1 og mere end 1 husdyrbrug. I dette projekt er der ingen husdyrbrug i kumulation. Med en beregnet maksimal totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år er afskæringskriteriet for kategori 1 natur overholdt.

For kategori 2 natur er der en beregnet totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år. Da afskæringskriteriet er en totaldeposition på maksimalt 1,0 kg N/ha/år for kategori 2 natur overholder det ansøgte projekt dette, og det vurderes, at der ikke kan tillægges en negativ effekt af det ansøgte.

For den kategori 3 natur der har en beregnet merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år, kan der ikke tillægges en negativ effekt af det ansøgte, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29.

Vurdering af kategori 3 naturen nord for ejendommen. "Kat 3 mose N-2" er registeret som en § 3 mose og har en merdeposition på over 1,0 kg N/ha/år. Det skal derfor vurderes om det ansøgte kan gennemføres uden at påvirke mosen negativt. Størstedelen af moseområdet er sprunget i skov – dog er registreringen stadig beskyttet mose. Skove kan generelt tåle en større merdeposition af ammoniak end moser. Baggrundsbelastningen af kvælstof i Ikast-Brande Kommune er 13,2 kg N/ha. Merdepositionen i naturpunktet er 1,4 kg N/ha/år. Mosen vil således få en deposition på 14,6 kg N/ha, hvilket ligger langt under den maksimale tålegrænse for moser på 30 kg N/ha. Derudover er mosen omgivet af dyrket landbrugsjord og er derfor blevet påvirket af næringsstoffer i årtier. Påvirkningen fra det ansøgte projekt vurderes derfor til ikke at ændre tilstanden i naturområdet.

Ud fra ovenstående vurderes det, at ændringerne ikke medføre en tilstandsændring i naturtyperne, og dermed heller ikke forringer levestederne for flora og fauna i området.

4.4 Lugtgener for omboende

Afskæringskriteriet for geneafstand er overholdt til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone. Lugt er relateret til staldstørrelsen, og hvor mange kg dyr som er på stald. Den maksimale lugtpåvirkning af omgivelserne sker således kun få gange årligt og i få dage ad gangen. Desuden er den teoretisk da der ikke er store hønniker i alle staldafsnit på samme tid.

Vurdering

Genekrav til lugt bliver overholdt. Der er ikke kumulation fra andre husdyrbrug. Derfor vurderes den ansøgte husdyrproduktion ikke at give anledning til unødige gener for omboende. Der er få andre beboelser og landbrug indenfor konsekvenszonen.

4.5 Støjgener

Der er få støjkluder i forbindelse med økologisk hønnikeproduktion. Ventilationsanlægget er kilde til mest støj, da det er mest i drift. Transporter og aflæsning af foder giver også støj.

Når hønnikerne er ude i hønsegården, falder ventilationsbehovet i stalden. Det giver mindre støj i dagtimerne. Om natten er alle hønnikerne inde samtidig med ventilationsbehovet er reduceret. Der kan således ikke forventes øget støjbelastning fra staldene om natten.

Vurdering

Det vurderes, at et moderne og velvedligeholdt anlæg ikke giver anledning til unødigt generende støj. Aflæsning af foder sker mest i dagtimerne og er af begrænset varighed. Afhentning af hønniker forekommer relativt få gange årligt. Bedriften tager hensyn i de tilfælde og vil planlægge transporten så den primært vil ske i hverdage.

4.6 Støvgener

Der kan opstå støvgener ved levering og aflæsning af foder.

Ved transport på ejendommen i sommerhalvåret kan der også opstå støvgener.

I forbindelse med kørsel på grusvejene er der støvgener, dog af mere lokal og kortvarig karakter.

Tiltag

På fodersiloerne er der monteret en støvcyklon, således støvgenerne minimeres ved indblæsning af foder.

I tilfælde af væsentlige støvgener fra transport på ejendommens interne veje, kan hastigheden nedsættes, og ved yderligere behov kan vejene vandes for at binde støvet.

Vurdering

Tiltagene vurderes som tilstrækkelige for at undgå unødige støvgener.

4.7 Lyspåvirkninger

Der er ingen lysplader i tagene på staldene. Der kan komme lys ud af lugerne til udearealet, men lugerne er lukket om aftenen/natten. Der er således ingen fjernpåvirkning med lys inde fra staldene. Der er lys ved porte og døre for at sikre medarbejdernes arbejdsmiljø.

Tiltag

Ved fodersiloerne og porte er der monteret lys som ikke lyser op på staldbygningerne, men lyser ned på arealet, hvor der skal færdes. Lyset tændes kun i forbindelse med aktivitet som kræver lys.

Vurdering

Det vurderes ikke, at lys giver anledning til gener for naboer.

4.8 Skadedyr

Al husdyrproduktion kan tiltrække skadedyr.

For at minimere opformering af rotter er alt foder opbevaret i lukkede siloer.

Gødningen fjernes omgående fra stalden, når den er tømt for hønniker. Dybstrøelsen leveres direkte til biogasanlæg.

Der vil blive aftalt opsyn i forhold til skadedyr med et godkendt skadedyrsfirma eller kommunen.

Fluer

Hønniker æder fluer og skraber ofte i den strøelse der ligger på gulvene i stalden. Der er således ikke fluer i stalden, da fluelarverne er spist af hønnikerne. I gødningen kan der udklækkes fluer, hvis den er fugtig. Dybstrøelsen er tør og fjernes ved holdskifte.

Vurdering

Tiltagene vurderes som tilstrækkelige til at sikre naboer for gener vedr. skadedyr. Der er ikke tidligere konstateret problemer med fluer fra andre økologiske hønnikeproduktioner i Danmark. På den baggrund vurderes den aktuelle management at være tilstrækkelig til at minimere en evt. fluegene.

4.9 Transporter

Med et transportbehov på ca. en lastbil om dagen, er der tale om ganske svag øget transport i lokalområdet.

Udkørselsforholdene på Thyregodvej er udmærkede. Det forventes ikke at give anledning til farlige trafiksituationer.

Vurdering

Transporterne til ejendommen vurderes ikke at give anledning til gener udover det som må forventes.

4.10 Energi

Der anvendes naturlig ventilation i det omfang det er muligt. Den mekaniske ventilation er udstyret med energieffektive motorer og styringssystemer der sikre mod overventilation, med deraf følgende øget energiforbrug.

Senest ved første revurdering af godkendelsen skal produktionen gennemgås af en energikonsulent med henblik på en gennemgang af muligheder for energibesparelser.

Vurdering

Det vurderes, at den driftsform som anvendes, er tilstrækkelig til at sikre mod et for stort energiforbrug på ejendommen.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Da der udelukkende er fastgødning i stalden, kan gødningsspild meget enkelt opsamles. Derved er risikoen for påvirkning af nærliggende vandresurse begrænset.

Ved brug af vandtryksregulering i drikkeniplerne i staldene minimeres vandspildet. Dette har en vandbesparende effekt.

I forbindelse med vask anvendes iblødsætning og højtryksrensning, hvilket mindsker vandforbruget ved vask.

Vurdering

Tiltagene er effektive og vurderes tilstrækkelige til at holde vandforbruget på et minimum.

Drikkevand er afgørende for hønnikernes vækst, derfor er der stort fokus på drikkesystemets funktion. Tilsyn sikre staldklimaet ved lavt vandspild. Vask af staldene vurderes at foregå effektivt med mindst muligt vandforbrug.

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Hønnikerne går i lukkede stalde med fast bund. Kloaksystem bruges ikke i stalden i produktionsperioden. Der er porte i gavlenderne. De benyttes til ind- og udsætning af hønniker og til udmugning af dybstrøelsen efter hvert hold. Efter hvert hold rengøres staldene med højtryksrensere, og vandet ledes til opsamlingsstank. Der er ingen fare for spild af gødning i produktionsperioden. Hønnikerne har adgang til udeareal med 1 m² pr dyr. Det sikres sammen med beplantningen at der ikke sker unødigt tilførsel af husdyrgødning til arealet. Hønnikerne har adgang til udeareal fra de er 7 uger og frem til de er 17 uger.

Vurdering

Da al gødning holdes inde i staldene og er tør, indtil udmugning mellem hvert hold, vurderes det, at der er en minimal risiko for forurening af næringsstoffer til de omgivende jordarealer. Det vurderes, at dette staldsystem er sikkert og beskytter jord og jordbund. Desuden er hønnikernes brug af udeareal fastlagt i økologilovgivning, det sikrer tilstrækkelig beskyttelse af arealet.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Salmonella og campylobacter

Der er flere typer bakterier, der kan smitte fra dyr til menneske. Derfor overvåges produktionen for disse sygdomme. Desuden er der tiltag som begrænser risikoen for at indføre smitten til dyrene. Her er fokus på hygiejne i forbindelse med pasning af hønnikerne, der er separat rum til at skifte tøj og vaske sig før man går ind i stalden. Der er 0-tolerance overfor gnavere i stalde og foderopbevaring.

MRSA

MRSA står for Methicillin Resistente Staphylococcus Aureus. På dansk betyder det methicillinresistente stafylokokker.

Stafylokokker er en naturlig del af bakteriefloraen hos ca. 50 % af alle mennesker, og man kan ikke mærke, om man har stafylokokker f.eks. i næsen eller på huden.

Der foreligger ikke undersøgelser som påviser, at fjerkræ kan være bærer af MRSA CC 398.

Vurdering

Overvågning af salmonella og campylobacter i besætningen sikrer forbrugerne ved køb af Danske æg. Hønniken er grundlaget for denne produktion. Det er et nationalt overvågningsprogram. Det vurderes desuden, at økologiske hønniker ikke giver anledning til forøget risiko for påvirkning af naboer med MRSA, salmonella eller campylobacter.

4.14 Alternative løsninger

Placering

Der er flere matrikler tilhørende til Thyregodvej 11. Følgende placeringer er fravalgt:

- Matriklerne Grarup By, Brande – 6r og 6s nord for Thyregodvej. Placeringen er fravalgt, da en gasledning med tilhørende forbudszone af byggeri. Placeringen af en stald med tilhørende hønsegårde kan derfor ikke gennemføres.

- Matrikel Grarup By, Brande – 6æ, 9d og 5h syd for Thyregodvej.
Placeringen er fravalgt pga. en højspændingsledning der skærer igennem matriklen.
- Matrikel Grarup By, Brande – 4x syd for Thyregodvej.
Placeringen er fravalgt, da matriklen er for lille til stald og hønsegård

Ud fra ovenstående er det vurderet, at den valgte placering er den bedste mulighed for etablering af produktionen.

Teknologi

Der findes pt ikke yderlige teknologier der kan bidrage til reduktion af energiforbrug eller ammoniakfordampning i hønnikproduktionen.

Staldsystem

Der findes kun et alternative staldsystem til det valgte. Det er fast gødning med gødningskumme. Det staldsystem er ikke attraktivt at opdrætte hønniker i den type stald, strøelse over hele arealet er mere effektiv.

Vurdering

Det vurderes, at den valgte løsning er den mest optimale.

4.15 Oplysninger om konsulenten

Vibeke H Conradsen

Cand. Scient.

Søhøjlandets Regnskabskontor

Nørreskov Bakken 28

8600 Silkeborg

5. Oplysninger om IE-husdyrbruget

Husdyrbruget er et IE-brug med mere 40.000 stipladser fjerkræ.

5.1 Ophør af IE-husdyrbruget

Ved ophør af driften vil anlægget blive tømt for dyr og husdyrgødning. Stalde og servicebygninger vil blive vasket, foderopbevaringsanlæg tømt og rengjort. Container til opbevaring af husdyrgødning, vil blive fjernet.

5.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management

BAT i forhold til ammoniakemission er beskrevet under punkt 3.9 og 4.2

5.2.1 BAT-Energi

Ved brug af EC-motorer i ventilationen kombineret med naturlig ventilation er der valgt den mest energibesparende type ventilation.

Elementer som sikrer god isoleringsevne i staldens sider og tag, er ligeledes energibesparende.

Vurdering

Det vurderes, at der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

5.2.2 BAT-Vand

Trykregulering af vandtryk i drikkenipler mindsker vandspild i stalden. Der er fokus på mulig besparelse i forbindelse med vask af stalden.

Vurdering

Det vurderes, at der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

5.2.3 Management

Der udarbejdes et miljøledelsessystem for produktionen.

Medarbejdere sendes løbende på faglig efteruddannelse. Den ansvarlige for produktionen skal vide noget om produktionen og sørge for:

- introduceres til effektivitetskontrollen
- faglig viden om fugle og deres adfærd og behov
- teknisk viden om stald og anlæg.

Der udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen.

Der implementeres et miljøledelsessystem.

Egenkontrol anvendes i den daglig drift.

Vurdering

Der er valgt den bedste løsning der findes på nuværende tidspunkt.

6. Konklusion

Ud fra ansøgers beskrivelser af produktionen sammenholdt med beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, er den samlede vurdering, at ansøger har gjort sig de nødvendige tanker om projektet. Der er gennemført, sat tiltag i værk og taget de nødvendige foranstaltninger så projektet ikke indebærer væsentlige negative virkninger på miljøet.